

หัวข้อการอบรมหลักสูตร การจัดการความเสี่ยงและโอกาสเพื่อรองรับ ISO/IEC ๑๗๐๒๕ : ๒๐๑๗

ชื่อผู้เข้าอบรม นางสาวอลิษา รัตนไพโรจน์

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์หรือปัจจัยที่มีความไม่แน่นอน ซึ่งมีโอกาสจะเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งนี้โอกาสที่จะเกิดขึ้นมีทั้งทางบวกและทางลบ
ข้อกำหนด ISO/IEC ๑๗๐๒๕ : ๒๐๑๗ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเสี่ยง ได้แก่

ข้อกำหนด ๘.๕.๑ : ห้องปฏิบัติการต้องพิจารณาความเสี่ยง และโอกาส ของกิจกรรมการดำเนินงานของ
ห้องปฏิบัติการ

ข้อกำหนด ๘.๕.๒ : ต้องมีการวางแผนเกี่ยวกับ การปฏิบัติการและการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยง
และโอกาส

ข้อกำหนด ๘.๕.๓ : ระดับการปฏิบัติการเพื่อจัดการความเสี่ยงและโอกาสต้องเหมาะสมกับผลกระทบที่อาจ
เกิดขึ้นต่อความถูกต้องของผลทดสอบ

กระบวนการบริหารความเสี่ยง (Risk management process) มีกระบวนการ ดังนี้

๑. การกำหนดบริบทขององค์กร (Context of the organization) หมายถึง การรวมกันของประเด็นภายใน
และภายนอก ที่สามารถมีผลต่อแนวทาง/วิธีการขององค์กร ในการพัฒนาและการบรรลุวัตถุประสงค์ คือ
วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goals) และวัตถุประสงค์ (Objectives)

๒. ประเมินความเสี่ยงและโอกาส

๒.๑ การชี้บ่งความเสี่ยง (Risk identification) เป็นการระบุความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนที่อาจ
เกิดขึ้นโดยพิจารณาจากบริบทองค์กรและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาทั้งในอดีตและปัจจุบัน มี ๒ แนวทาง คือ
ระบุความเสี่ยงจาก KPI และระบุความเสี่ยงจากกระบวนการทำงาน (Procedure)

๒.๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk analysis) เป็นการวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความเสี่ยงที่จะมีผลต่อ
การบรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และผลกระทบ
หากเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น (Consequence)

๒.๓ การประเมินผลความเสี่ยง (Risk Evaluation) เป็นการประเมินผลจากการวิเคราะห์ความเสี่ยง
เพื่อตัดสินใจในการจัดการโดยการเปรียบเทียบระดับความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด
ไว้เพื่อเรียงลำดับความสำคัญ และตัดสินใจเลือกความเสี่ยงที่สำคัญเพื่อนำไปสู่กระบวนการจัดการความเสี่ยง

๓. การจัดการความเสี่ยง (Risk treatment) เป็นการจัดการความเสี่ยงโดยคัดเลือกทางเลือกที่เหมาะสมในการ
จัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ที่คาดว่าจะสามารถทำให้โอกาสในการเกิดและผลกระทบจากการเกิดอยู่ในระดับที่
องค์กรยอมรับได้ ทั้งนี้ควรคำนึงถึงบุคลากร ทรัพยากร ค่าใช้จ่าย ภาระงานที่เกิดจากการดำเนินการ ประโยชน์
ที่จะได้รับ กฎหมาย/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง สังคม และอื่นๆด้วย

๓.๑ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Avoidance/Terminate) ไม่ทำ/เลิกกิจกรรมนั้น

๓.๒ การยอมรับความเสี่ยง (Acceptance/Take) เมื่อระดับความเสี่ยงต่ำมากจนไม่คุ้มกับการดำเนินการ
หรือผลประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรมเสี่ยงมากกว่าต้นทุน ยอมให้ทำกิจกรรมเสี่ยงนั้นโดยเพิ่มมาตรการควบคุม

๓.๓ การลดระดับความเสี่ยง (Reduction/Treat)

๓.๔ การโอนหรือกระจายความเสี่ยง (Sharing/Transfer)

๔. การติดตาม ตรวจสอบและทบทวนความเสี่ยง (Risk Monitoring & Review) การบริหารความเสี่ยงที่
สมบูรณ์ต้องมีการติดตามผล การทบทวน และการปรับปรุงแก้ไข ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยอาจ
ติดตามผลจากข้อมูลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และ/หรือ การติดตามประเมินผลอย่างอิสระ

หัวข้อการอบรมหลักสูตร การประชุมวิชาการดินและปุ๋ยแห่งชาติ ครั้งที่ ๖

“ดิน: กำเนิดของอาหารเพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม”

ชื่อผู้เข้าอบรม นางสาวอลิษา รัตนไพโรจน์

การประชุมวิชาการดินและปุ๋ย เป็นเวทีเผยแพร่ผลงานวิจัยและแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการด้านดินและปุ๋ย รวมทั้งสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ ตลอดจนเพื่อสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้และความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างหน่วยงานราชการ เอกชน และมหาวิทยาลัยต่างๆ การประชุมครั้งนี้มีแก่นสาระ (Theme) ของการประชุมว่า “ดิน : กำเนิดของอาหารเพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Soils : where nutrition starts for health and environment)” โดยแบ่งเป็นการประชุมวิชาการ การบรรยายพิเศษ การเสวนา และการทัศนศึกษา รวม ๗ สาขา ได้แก่ ๑. เคมีดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และธาตุอาหารพืช ๒. เทคโนโลยีการผลิตและการใช้ปุ๋ย ๓. จุลชีววิทยาและเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน ๔. สิ่งแวดล้อมและมลพิษทางดิน ๕. ฟิสิกส์ดิน การอนุรักษ์และการจัดการดินและน้ำ ๖. ภูมิสารสนเทศ การสำรวจดินและการใช้ที่ดิน และ ๗. การศึกษาดิน เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน สรุปเนื้อหาการบรรยาย เรื่อง การใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มคุณค่าทางโภชนาการของผลผลิตพืช องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติรายงานเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๐ ว่าประชากรโลกประมาณ ๑ ใน ๖ ขาดเสถียรภาพด้านอาหารและโภชนาการ จึงต้องการผลผลิตพืชคุณภาพดีเพิ่มขึ้นประมาณ ๗๐% การจัดการด้านการเพาะปลูกโดยเฉพาะการใช้ปุ๋ย ช่วยเพิ่มทั้งผลผลิตและคุณภาพของพืชอาหาร กล่าวคือ นอกจากปุ๋ยจะช่วยเพิ่มผลผลิตพืชแล้ว ยังเพิ่มสารอาหารที่สำคัญสำหรับมนุษย์ทั้งด้านปริมาณและชนิดของคาร์โบไฮเดรต โปรตีน ลิพิด วิตามิน เกลือแร่ และสารอาหารเชิงชีวภาพอื่นๆ แม้ว่าการปรับปรุงพันธุ์พืชร่วมกับการจัดการธาตุอาหารพืชเป็นวิธีที่เสริมกันในการเพิ่มผลผลิตพืชทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ แต่การจัดการธาตุอาหารทำได้เร็วกว่า เช่น การใช้ปุ๋ยไนโตรเจนในข้าวช่วยเพิ่มผลผลิตอย่างชัดเจน เพิ่มปริมาณและคุณภาพโปรตีน เพราะเพิ่มโปรตีนที่มีกรดอะมิโนไลซีนซึ่งจำเป็นต่อมนุษย์ ผลการทดลองในมันฝรั่งก็พบว่าปุ๋ยไนโตรเจนเพิ่มปริมาณโปรตีน และเมื่อให้ธาตุฟอสฟอรัส โพแทสเซียมและกำมะถัน ก็ได้โปรตีนที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น ส่วนการจัดการปุ๋ยไนโตรเจนในธัญพืชโดยการฉีดพ่นปุ๋ยทางใบในระยะพัฒนาเมล็ด หรือใช้ปุ๋ยควบคุมการปลดปล่อย เพื่อสนองธาตุไนโตรเจนในระยะพัฒนาเมล็ดอย่างเพียงพอ ช่วยเพิ่มปริมาณโปรตีนและแคโรทีนอยด์ (สารตั้งต้นของวิตามินเอ) ในเมล็ดปุ๋ยโพแทสเซียมทางดินช่วยเพิ่มความเข้มข้นของไลโคพีนในผลมะเขือเทศ ส่วนการฉีดพ่นปุ๋ยโพแทสเซียมและกำมะถันทางใบให้มันส์เมลอน เพิ่มความหวาน ความกรอบ ซี วิตามินซี บีตา-แคโรทีน และกรดโฟลิกในผล ในทำนองเดียวกัน การฉีดพ่นปุ๋ยโพแทสเซียมทางใบให้อุ่นก็เพิ่มความเข้มข้นของวิตามินซีสูงขึ้น แต่ปริมาณกรดในผลลดลง การใช้ปุ๋ยแคลเซียมและแมกนีเซียมให้พืชต่างๆ ที่ปลูกในดินกรด ช่วยเพิ่มธาตุทั้งสองนี้ในผลผลิตซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค การเสริมพืชสะสมเกลือแร่บางชนิด เช่น สังกะสีและซีลีเนียม ช่วยให้ผู้บริโภคบรรเทาจากความขาดแคลนธาตุเหล่านั้น เช่น การฉีดพ่นปุ๋ยสังกะสีทางใบให้ข้าวสาลีและข้าวในช่วงพัฒนาเมล็ด เพิ่มปริมาณสังกะสีในเมล็ดของพืชทั้งสองชนิด